

LAHARI COMMUNIQUE

Volume : 29

Issue : 5

August 2017

Its Unique

GREETINGS OF THE INDEPENDENCE DAY

Suit for declaration of correct DoB too governed by limitation law

A suit seeking correction and declaration of date of birth too is governed by the law of limitation and the claim becomes stale after the time prescribed in Article 58 of the Limitation Act. The time prescribed by law is three years from the date to sue first accrues said the Karnataka High Court. The Court under its appellate jurisdiction was examining the correctness of a judgment passed by a trial Court declining to grant any such relief to a plaintiff.

The plaintiff in the services of a private company at the fag end of his service filed a suit seeking to correct his date of birth. He claimed in the plaint that 29.09.1959 was his correct date of birth and not 21.09.1956 which finds place in his academic records. He filed the suit against the Government and many academic boards seeing a direction to correct his date of birth in all his academic records. He pleaded that there was a suit pending before his father and father's brother. After the death of his father, he was brought in as a legal representative therein, there was the marriage invitation card of his parents filed in the said case, after knowing the correct date of marriage of his parents he applied for his Birth Certificate from the Office of the Births and Deaths in Nelamangala, only then did he come to know of his correct date of birth. The plaintiff further averred in the plaint that he issued a notice to the Government to correct the date of birth and then filed the suit when the defendants refused to correct the date. The suit was not opposed by any of the defendants, few

29th year of publication

Pak SC ousts PM Shariff for corruption

Asserting its authority over the executive, the Pakistan Supreme Court recently, ousted and disqualified Prime Minister Nawaz Sharif from holding any public office.

The judgment delivered on Friday, 28th July, brings Sharif's third term in power to an unceremonious end, roughly one year before the next general elections scheduled in 2018. "The Election Commission of Pakistan (ECP) shall issue a notification disqualifying Mian Muhammad Nawaz Sharif from being a member of the Parliament with immediate effect, after which he shall cease to be the Prime Minister of Pakistan," Justice Ejaz Afzal Khan who authored the unanimous judgment of the bench pronounced. The bench comprised of Justices Asif Saeed Khosa, Ejaz Afzal Khan, Gulzar Ahmed, Sheikh Azmat Saeed, Ijazul Ahsan — announced the much-awaited verdict in Courtroom No. 1 shortly after 12pm.

In the infamous Panama Papers revelation case

News, articles and other writes up published in this News Magazine are the intellectual property of the News Magazine. Any form of reproduction thereof by any one without the written consent of the Editor would amount to violation of the provisions of the Copy Right Act, 1957.

-Ed.

Top Court red flags indiscriminate arrest in dowry cases

Expressing concern over indiscriminate arrests made in alleged dowry harassment cases, Supreme Court recently put break on such practice saying no arrest or coercive action should be taken on such complaints without ascertaining the veracity of allegations. At the same time the Court made clear that this direction would not apply to cases of bodily injury to wife or death.

Saying that there is a growing tendency among women involved in marital discord to abuse Section 498A of Indian Penal Code to drag their husbands' relatives in criminal cases, a two judge bench of the Court said it was high time such frivolous cases which violated the human rights of innocent was checked. Thus, it also recognized that false cases violate human rights of the persons abused. Going by reported cases there is an omnipresent feeling that

Undervaluation of property ground to set aside auction sale

Improper valuation of property at the time of sale is a sufficient ground to set aside sale, said Supreme Court recently. The Court was examining the facts of a case in the light of the mandate contained in Rule 90 of Order 21 in the Code of Civil Procedure.

Though the auction sale in the case was sought to be set aside on many grounds, the Supreme Court relying upon the dicta in *Rajiv Subramaniam*, held that improper valuation of the property is enough to set aside the sale.

A plaintiff filed suit for recovery of money lent to the defendant. The suit came to be decreed after contest. The plaintiff filed execution proceedings where the defendant/judgment debtor remained absent. In his absence a piece of immovable property, namely agricultural land belonging to him was attached and auctioned. The defendant-

Directors' liability for company's failure to honour cheque: SC calls for strict compliance of statutory requirements

The Supreme Court recently called for strict compliance of statutory requirements and adherence to settled principles of law before holding directors vicariously liable for the default of company to honour cheque. "Before summoning an accused under Section 138 of the Act, the Magistrate is expected to examine the nature of allegations made in the complaint and the evidence both oral and documentary in support thereof and then proceed further with proper application of mind to the legal principles on the issue", said the Court referring to the Negotiable Instruments Act. "Impliedly, it is necessary for Courts to ensure strict compliance of the statutory requirement as well as settled principles of law before making a person vicariously liable", ruled the Court.

Regularize and regulate sports betting

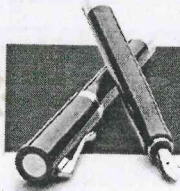
The Sports ministry of the Government of India is holding up a proposal and causing unnecessary delay in deciding on a major issue which tends to clean sports arena, namely betting. There is no reason for the Government of India in delaying to take a call on regularizing betting on sports. The Sports Ministry is delaying the proposal without assigning any reason. This has led to crores of rupees being transacted illegally in the field of sports betting without coming into the tax net. The amount of money involved goes up by many digits whenever there are high voltage sports events like cricket or hockey match between India and its traditional rival Pakistan.

Betting on sports events as of now is an offence in India in almost all states. Law relating to gaming in India is not uniform. Each State is having its own Gambling Act to govern the field. These Acts do not recognize betting on the outcome of a sports event (such as a one day cricket match) as a game of skill. These legislations treat it as gambling-offence, not as gaming-requiring skill. As a result the betting

money remains black and does not come under tax net.

The Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry (FICCI), an apex business body in India in a report in 2013, estimated that the Government stands to earn about Rs.7,200 crore a year from taxes from gaming industry in India if the industry is regularized. The Government by delaying regularization, has been not only losing revenue but has kept open the field to antisocial and antinational elements to operate. These elements have gone to the extent of winning over players to influence results.

There is nothing wrong in regularizing sports betting. It is one of the activities in the broad category of 'gaming'. Gaming, the apex Court has ruled, requires skill, therefore, is not gambling. In fact the Supreme Court appointed J.J. Lodha Committee too has recommended regularizing cricket betting in order to prevent the instances of match-fixing. Government should act swiftly and cleans the field from undesirable elements. By regularizing betting the Government can regulate the activity in the manner it wants.

**Editor
Speaks**

...indiscriminate arrest in dowry cases

there is a growing trend to include parents of estranged husband, minor children, siblings and even grandparents even when they are residing separately to coerce them to agree for a compromise. Finally the top Court of the country has taken judicial notice of this.

"It is a matter of serious concern that large number of cases continue to be filed under Section 498A alleging harassment of married women. Many such complaints are not bona fide....", noted the Court. Lamenting on the implications of mala fide complaints the Court observed, "At the time of filing of the complaint, implications and consequences are not visualised. At times, such complaints lead to uncalled for harassment not only to the accused but also to the complainant. Uncalled for arrest may ruin the chances of settlement."

Section 498A was introduced in the rule book in 1983. Chapter XXA of the Penal Code has only one provision, namely, Section 498A. It relates to consequences of husband or relative of husband of a woman subjecting her to cruelty. It does not restrict to dowry harassment. It covers cruelty for whatever reason. Going by the explanation in the very section, it covers both physical and mental cruelty. The Section mandates that the jail term to the convict shall extend upto three years in addition to fine. Since the jail term prescribed is three years, the offence becomes warrant case, authorizing police to arrest suspects and accused without warrant from Magistrate. Simultaneously, the First Schedule to

the Code of Criminal Procedure was also amended to make the newly introduced offence to be non bailable. This implied that the arresting police officer cannot release the accused on execution of bond. Bail in non bailable offences are at the discretion of Magistrate. In due course of time, many allege that women learnt to misuse the provision to force estranged husbands to concede to her demand.

The Court directed setting up of a family welfare committee in each district to examine authenticity of dowry harassment complaints. It further directed that complaints of dowry harassment received either by the Police or by the Magistrate shall be referred to such committees. The committee shall interact with the parties concerned before giving a report, directed the Court. Till such time no coercive action such as arrest, impounding passport or issuing red corner notice to foreign embassies or commissions shall be taken, ordered the Court.

The judgment marks a shift of judicial conception from hitherto notion that married women prefer to silently suffer marital injustice rather than speak out against it for the fear of social stigma. It also departed from general rule that version of the victim of crime should be taken at face value. But at the same time the bench said it is aware of the object of the Parliament in introducing Sec. 498A in IPC. "We are conscious of the object for which the provision was brought into the statute. At the same time, violation of human rights of innocent cannot be brushed aside", noted the judges. Thus, it appears that the Court has tried to strike balance between two competing interests.

Undervaluation of property...

judgment debtor subsequently filed application for setting aside the sale on many grounds. The application was rejected by the executing Court. In the appeal by the defendant-judgment debtor, the District Court set aside the sale mainly on four grounds, namely, there was no public notice before the sale, valuation was improper, the sale certificate is not in the name of the highest bidder and the sale certificate came to be issued in the name of the person who never participated in the bidding. Being aggrieved by the order the purchaser of the property approached the Bombay High Court with a Civil Revision Petition. The High Court allowed the petition and reversed the finding recorded by the appellate Court. It restored the order of the executing Court.

In the appeal, the Supreme Court noticed that the property was worth more than a crore of rupees was sold in auction for Rs.5,50,000/-.

Rule 90 of Order XXI of the Code provides for applying to set aside sale on ground of irregularity or fraud. It says any person

interested in the property may apply to set aside sale on the ground of material irregularity or fraud either in publishing or conducting it. At the same time second part of the rule mandates that mere fraud or irregularity alone is not reason to set aside sale unless any one of them shown to have caused substantial injury to the applicant.

The appeal before the Supreme Court showed that the applicant suffered by undervaluation of the property in as much as property worth more than Rs.1 crore was undervalued at Rs.5,50,000/- and auctioned.

An additional reason also weighed with the Court. The amount to be recovered by the decree holder was less than Rs.4 lakh as on the date of the sale. For recovery of this sum of money a disproportionately bigger piece of property was sold for a half of its market price. The apex Court therefore, intervened and set aside the sale.

*Well wisher of the month R. Rajagopalan,
Advocate, Bengaluru*

ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಸಂಪುಟ : ೧೭

ಸಂಚಿಕೆ : ೫

ಶಾಲಾಪಾಠನ ಶಕ ೧೯೩೯, ಶ್ರೀ ಹೇಮಲಂಚ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ಶ್ರಾವಣ-ಭಾದ್ರಪದ

ಪುಟ ೧: ತಿಂಗಳ ಸುದ್ದಿ

ಪುಟ ೨: ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು, ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಂಗಳದಿಂದ

ಪುಟ ೩: ಹೀಗೊಂದು ವಿಚಾರ ಪುಟ ೪: ಸುದ್ದಿ

ಮೊದಲನೆ ನೋಟಸ್ ಜಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡನೆ ನೋಟಸ್ ನಗಣ್ಯ

ಅಖತ ವರ್ಗಾವಣೆ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ೧೩೮ ರಂತೆ ಪ್ರಕರಣ ಹೂಡುವ ಮೊದಲು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವ ನೋಟಿಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಗೊಂದಲದ ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಮಾನದ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ತೀರ್ಮಾನ ಮೊದಲನೆಯ ನೋಟಸ್ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಎರಡನೆ ನೋಟಸ್ ಕಳಿಸಿದರೂ ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ.

ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ೧೩೮ ಪ್ರಕರಣ ಹೂಡುವ ಮೊದಲು ಚೆಕ್ ಬರೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೋಟಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ನೋಟಸ್ ಚೆಕ್ ಅಮಾನ್ಯ ಆದ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದೂ ಕಾನೂನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೆ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಸರಿಯಾದ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ, ಸರಿಯಾದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಸರಿಯಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ನೋಟಸ್ ಸಾಕು. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಮೊದಲನೆ ನೋಟಸ್‌ನ ಜಾರಿ ಆಗದೆ ಇದ್ದಾಗ ಎರಡನೆ ನೋಟಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಕಾನೂನು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು? ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲನೆ ನೋಟಸ್ ಜಾರಿ ಆಗದೆ ಇದ್ದಾಗ ಕೊಟ್ಟ ಎರಡನೆ ನೋಟಿಸಿನ ಪರಿಣಾಮ ಏನು? ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದು ಆಸಕ್ತಿಕರ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒಂದರಲ್ಲಿ.

ಕಣ್ಣನ್ ತಮ್ಮ ಮೂರು ಚೆಕ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹ ಮಾಡಿ ಒಟ್ಟು ರೂ. ೭೫,೦೦೦ ಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಚೆಕ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉನ್ನಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ಉನ್ನಿ ಈ ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೂಲಕ ಕಣ್ಣನ್‌ರವರ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹಣ ಪಡೆಯಲು ಕಳಿಸಿದಾಗ ಈ ಚೆಕ್‌ಗಳು ಅಮಾನ್ಯಗೊಂಡು ಹಿಂದಿರುಗಿದವು. ಉನ್ನಿ

೧೭ನೇ
ವರ್ಷದ
ಪ್ರಕಟಣೆ

▶▶4

ಒಂದೆ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳು ತಪ್ಪಲ್ಲ

ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೂಡಿದ ದಾವಾ ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಆಜ್ಞೆ ೨ ನಿಯಮ ೩ರ ರಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಸಂಹಿತೆಯ ಈ ಭಾಗ ಹೇಳುವಂತೆ ಒಂದು ದಾವಾ ಒಂದೆ ಕಾರ್ಯಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಎರಡು ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಹೂಡಿದ ದಾವಾ - ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅನುಮತಿಯ ವಿನಃ - ನಿಲ್ಲ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಇದು ನಿಯಮ.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಪ್ರಕರಣ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ದಾವಾ ಹೂಡಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ವಾದಿ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ದಾವಾ ಹೂಡಿದ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಾದದ್ದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹಾಳ ಅಪೀಲನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿತು. ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಲು ಕಾರಣವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಇವು: ಮೊದಲು ವಾದಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿವಾದಿಯರ ಮಧ್ಯೆ ಬರಹದ ರೂಪದ ಕರಾರೊಂದು ಆಯಿತು. ನಂತರದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆ ವಾದಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿವಾದಿಯರ ಮಧ್ಯೆ ಬಾಯಾತಿನ ಕರಾರೂ ಆಯಿತು. ಈ ಕರಾರು ಮೊದಲ ಕರಾರಿನ ಮುಂದುವರಿದ-ಭಾಗವಾಗಿ ಆಗಿತ್ತು. ಅವೆರಡೂ ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕರಾರುಗಳಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿತ್ತು. ಪ್ರತಿವಾದಿ ಈ ಎರಡು ಕರಾರಿನಂತೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಪಾದಿಸಿ ವಾದಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ದಾವಾ ಹೂಡಿದರು. ಈ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಬರಹದ ರೂಪದ ಕರಾರನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಘೋಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ಪರಿಹಾರ ಮೊದಲ ವಾದಿ ಕೇಳಿದರೆ ಎರಡನೆಯ ಬಾಯಾತಿನ ಕರಾರನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹಣ ವಸೂಲಾತಿಗೆ ಎರಡನೆ ವಾದಿ ದಿಕ್ಕಿ ಕೋರಿದರು. ಹೀಗೆ ವಾದಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಿದರು.

ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾದ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಹಲವು ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆ ಹೂಡಿದರು.

▶▶4

ಹಣ ವಸೂಲಾತಿ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಕಾಲಮಿತಿ: ಪ್ರತಿವಾದಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ದಿನದಿಂದ

ಕರಾರಿನಂತೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ವಾದಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಿರುವಾಗ ಕೊನೆಯ ಬಿಲ್ಲನ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಅವಧಿ ದಾವಾ ಹೂಡಲು ಕಾಲಮಿತಿ - ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ. ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ವಯ ಅಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅಪವಾದ ಗುರುತಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ಹೀಗೆ: ಪ್ರಕರಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ವಾದಿಯು ಬಲ್ ಕಳಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಕರಾರಿನಂತೆ ಹಣ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಕೆಲ ಬಿಲ್ಲಗಳಂತೆ ಹಣ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕಂಪನಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹಣ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿತು. ನಂತರವೂ ವಾದಿಯಿಂದ ಬಿಲ್ಲಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಬಂದ ಬಿಲ್ಲಗಳ ಪೈಕಿ ಕೊನೆಯ ಬಿಲ್ಲನ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಕಾಲಮಿತಿ ವಾದಿಗೆ ದಾವಾ ಹೂಡಲು ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಕೊನೆಯ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕಂಪನಿ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿತು. ತಕ್ಷಣ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರ ಮುಂದೆಂದೂ ಯಾವುದೂ ಒಂದು ದಿನ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ದಿನದಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ವಾದಿ ಕಂಪನಿ ದಾವಾ ಹೂಡಿತು. ಆದರೆ ಬಿಲ್ಲನ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಹೂಡಿದ ದಾವಾ ಕಾಲಮಿತಿಯಲ್ಲದೆಯೇ ಅಥವಾ ಕಾಲಮಿತಿಯಿಂದ ಬಾಧಿತ ಆಗಿದೆಯೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಉದ್ಭವಿಸಿತು.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಬಿಲ್ಲನ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಾವಾ ಹೂಡಲು ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಉದ್ಭವಿಸಿತು ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಿತು. ದಾವಾ ಹೂಡಲು ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಉದ್ಭವಿಸುವುದು ಹಣ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ದಿನದಿಂದ ಮತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಆ ದಿನದಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಲಭ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಹಣ ಸಂದಾಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸದಿರಲು ಅತ್ಯಾಚಾರದ ದೂರು

ಸೇಡಿಗಾಗಿ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣ ಹೂಡುವುದು, ಸುಳ್ಳು ದೂರು ನೀಡುವುದು, ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ರಾಜಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಲು ಏನೂ ಅಪರಾಧ ನಡೆಯಿತೆಂದು ಬಿಂಬಿಸುವುದು ಹೊಸ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಸಂಗತಿಗಳಿ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲೊಂದು ಅಪರೂಪದ ಪ್ರಕರಣವಿದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವರು ಹಣ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವ ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ವಿಫಲಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ಸಾಲ ಪಡೆದ ಮಹಿಳೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟ ತಂದೆ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಕರಣ ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಆಪಾದಿತ ತಂದೆ ಮಗ ರಾಜಿಗೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದವರೆಗೆ ತಂದು ಕೆಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೂ ಮೊದಲೆ ರದ್ದುಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಆದರು !

೧೯೯೨ರ ಭಜನ್‌ಲಾಲ್ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಮಾನದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೪೮೨ರಡಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂತರ್ನಿಹಿತ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಿ ರದ್ದುಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸವಿವರವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಏಳನೆಯ ಅಂಶ "ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್

▶▶4

ಲಹರಿ ಕಮ್ಯುನಿಕ್ ಮತ್ತು ಲಹರಿ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯ ವಿನಃ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳ ಪುನರ್‌ಮುದ್ರಣವು ಕೃತಿಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೫೭ರ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ. -ಸಂ.

ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆ

ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರಕರಣದ ವಾದಿ, ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಹಿತ ಯಾರೆಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರ ವಿಚಾರಣೆ. ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ - ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ - ವಾದಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪರ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳುವುದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯ. ಈ ಪಕ್ಷಗಾರರಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕರೆಸಿ ಅಥವಾ ಕರೆತಂದು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಿಸಬಹುದು.

ಯಾರೆಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಗಬಹುದು?: ● ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅರಿವಿದ್ದವರು. ● ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿನ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಬರೆದವರು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಆದವರು ಇಂತಹವರೆಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು. ● ಇವರಲ್ಲದೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ವಾದಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪರ ಸಾಕ್ಷಿದಾರರು.

ಯಾರು ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಬಹುದು?: ಇಂತಹವರೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದೇನೂ ಕಾನೂನು ವಿಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಹದಿನೆಂಟು ತುಂಬದ

ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೋರಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ ಕೆಲ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತನೆ ಕಂತಿರು. ಈ ಕಂತಿನ ವಿಷಯ 'ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆ' ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ. -ಸಂ.

ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರೂ ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಂಡ ಘಟನೆಗೆ, ತಾವು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ, ತಾವು ಗೃಹಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಪ್ರಾಪ್ತರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿಸುವ ಬದಲು ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಹೇಳಿಸಲು ಬೇರೆ ಕ್ರಮ ಅನುಸರಿಸಲು ಕಾನೂನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ - ಇಷ್ಟೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಈ ಇಬ್ಬರು ತರಹದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ.

ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆಯ ಹಂತಗಳು: ● ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆ ಎರಡು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು, ವಾದಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಡೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆ. ಎರಡನೆಯದು, ಪ್ರತಿವಾದಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಡೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆ. ●

ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನೌಕರನ ಸಾವು - ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ಅನುಕಂಪ ಆಧಾರಿತ ನೌಕರಿ - ವಾರಸುದಾರರ ಹಕ್ಕು? ವಿಳಂಬಿತ ಬೇಡಿಕೆ ನೌಕರಿಗಾಗಿ - ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಳಂಬದ ಪರಿಣಾಮ ಏನು?

ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೌಕರದಾರ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದಾಗ ಅವನ ಕುಟುಂಬ ಬೀದಿ ಪಾಲಾಗದಂತೆ ಅವನ/ಅವಳ ವಾರಸುದಾರರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಅವರ ಅರ್ಹತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವುದು ಅನುಕಂಪ ಆಧಾರಿತ ನೌಕರಿ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅವೆ:

- ಅನುಕಂಪ ಆಧಾರಿತ ನೌಕರಿ ಒಂದು ಹಕ್ಕು?
- ಇಂತಹ ನೌಕರಿ ಕೇಳುವಲ್ಲಿ ೧೯ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ವಿಳಂಬ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನು?

ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದು ಹೀಗೆ:

- ನೌಕರ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ಅವನ/ಅವಳ ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ಗತಿಕ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಉದ್ಯೋಗದಾತ ಉದಾರವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಸೌಲಭ್ಯವೇ ಅನುಕಂಪಾಧಾರಿತ ನೌಕರಿ. ಇದು ನೌಕರನ ಹಕ್ಕಲ್ಲ.
- ೧೯ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮಾಡಿದ ಬೇಡಿಕೆ ವಿಳಂಬದಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗಿದೆ. ನೌಕರದಾರ ತಂದೆ ತೀರಿದ ನಂತರ ಅವರ ಮಗ ನೌಕರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಅಲ್ಲ.

ನೌಕರ-ಸೇವಾ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು - ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣ - ಜಡುಗಡೆ - ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಜಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ಸಂಶಯದ ಲಾಭದಿಂದಾಗಿ ಜಡುಗಡೆ - ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆಯೇ?

ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುವ ನೌಕರರಿಗೆ ದೊರಕುವ ಸೇವಾ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು (service benefits) ಅವರ ಪ್ರಕರಣದ ಫಲಿತಾಂಶದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣ ನಡೆದಾಗ ನೌಕರ ಸೇವೆಯಿಂದ ಅಮಾನತ್ತು ಅಥವಾ ವಜಾ ಆಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಖುಲಾಸೆ ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸೇವಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕುದಾರ - ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಖುಲಾಸೆಯು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಜಡುಗಡೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ. ಸಂಶಯದ ಲಾಭದಿಂದ ನೌಕರ ಜಡುಗಡೆಯ ಭಾಗ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಹಿಂಜರಿ ಸೇವಾ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ದೊರಕುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಉಚ್ಚರಿಸಿದೆ. ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕೆಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾಗಿ, ಅಮಾನತ್ತಾಗಿದ್ದ ನೌಕರರೊಬ್ಬರು ಉಚ್ಚ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಕ್ಷದವರ ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆಯೂ ಎರಡು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಪಾಟ ಸವಾಲು - ಇವು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ examination-in-chief ಮತ್ತು cross examination. ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಣೆ ಎಂದರೆ ವಾದಿ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಪರ ವಕೀಲರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರ ಪರವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನುಡಿಸುವುದು - ಇದು ಈಗ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪಾಟ ಸವಾಲು ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ. ಇದು ನಡೆಯುವುದು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ.

ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶ : ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಇರುವುದು ಎರಡೆ ಉದ್ದೇಶ. ಮೊದಲನೆಯದು ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ತಾವು ಕಂಡ, ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಗೃಹಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.

ಪಾಟ ಸವಾಲಿನ ಉದ್ದೇಶ : ಪಾಟ ಸವಾಲಿಗೆ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಉದ್ದೇಶ ಒಂದಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಬಂಧಿತ (relevant) ಮತ್ತು ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳೆ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು. ಪಾಟ ಸವಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸಮಂಜಸ ಆಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಿತ ಮತ್ತು ನೈಜ್ಯತೆ (relevancy and truthfulness) ಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷದ ವಕೀಲರ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ. ವಕೀಲರು ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಪಕ್ಷಗಾರರಾದ ನೀವು ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ದಾಖಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ, ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಕೀಲರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಸಾಕ್ಷ್ಯದ ಪರಿಣನೆ ಹೇಗೆ?: ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಉದ್ಧರಿಸಲಾಗುವ ಮಾತೊಂದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದೆ "Evidence is not counted, it is weighed". ಎಂದರೆ ಯಾರ ಪರ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಿದರು, ಎಷ್ಟು ಪುಟದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಿದರು ಎಂಬುದು ಮಹತ್ವದಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯದ ತೂಕ ಎಂದರೆ ಗುಣಮಟ್ಟ ಎಂತಹದ್ದು ಎಂಬುದು ಮಹತ್ವದ್ದು. ಹಾಗಾಗಿ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪರ ಎಷ್ಟು ಜನರ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಿಸಿದಿರಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೇನೂ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲ ಪಾಟ ಸವಾಲನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸಿದರು ಎಂಬುದಷ್ಟೆ ಮುಖ್ಯ.

(ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ಪಾಟ ಸವಾಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ಲೇಖನ-ಸಂ.)

ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಜಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಹಿಂದಿನ ಸೇವಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಕೇಳಿದರು. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, "ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಗಳ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಅಭಿಯೋಜನೆಯ ಪಕ್ಷ ಆಪಾದಿತನ ವಿರುದ್ಧದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಯುಕ್ತ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಲು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಶಯದ ಲಾಭವನ್ನು ಆಪಾದಿತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಜಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ", ಎಂದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹಿಂಜರಿ ಸೇವಾ ಪ್ರಯೋಜನ ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿತು.

ಕಲಂ-೨೦, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿಂದನಾ ಕಾಯ್ದೆ - ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿಂದನೆಯ ಅಪರಾಧ - ಕಾಲಮಿತಿ - ಯಾವಾಗ ಅನ್ವಯ - ಸಂವಿಧಾನಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ನಿಂದನೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ನಿಂದನೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯೇ? ಕಾಲಮಿತಿ ಎರಡಕ್ಕೂ ಒಂದೆಯೇ?

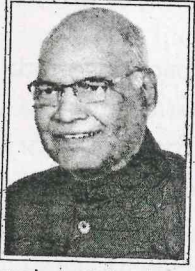
ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿಂದನಾ ಪ್ರಕರಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಆಪಾದಿಸಲಾದ ಘಟನೆ ನಡೆದ ವರ್ಷದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಕರಣ ಹೂಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೋರಿದಾಗ ದೂರುದಾರರ ಪರವಾಗಿ ೧೯೯೦ರ ತ್ರಿ ಸದಸ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪೀಠದ ಕೌಡಿ ವಿರುದ್ಧ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವಮ್ಮ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೨೦ರಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿರುವ ಕಾಲಮಿತಿಯಾದ ಒಂದು ವರ್ಷ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ. ಈ ನಿಯಮ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದರೆ ಅನ್ವಯವಾಗದು ಎಂದು ವಾದಿಸಲಾಯಿತು. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಚ್ಛೇದ ೨೧೫ ರಂತೆಯೂ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವುದರಿಂದ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಬಂಧ ಒಂದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಲಾಗದು ಎಂದೂ ವಾದಿಸಲಾಯಿತು.

ಈ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ೨೦೦೧ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪಲ್ಲವ್ ಶೇಖ್ ವಿರುದ್ಧ ಕಸ್ತೋಡಿಯನ್ ಪ್ರಕರಣ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದಾಗ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೨೦ ಎರಡೂ ರೀತಿಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿಂದನೆಯ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯ ಎಂದಿದೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕೌಡಿ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪನ್ನು ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಿದೆ ಎಂದಿತು. ಮುಂದುವರಿದ ಪೀಠ ಹಾಲ ದೂರನ್ನು ಘಟನೆ ನಡೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಬಳಿಕ ಹೂಡಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಕರಣ ವಜಾ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದಿತು.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಎರಡನೆ 'ದಲಿತ' ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ

ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ೨೫ರಂದು ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯ, ವಕೀಲ, ಜಜ್ಜಿರು ಹಿಂದುಳಿದ ಮೋರ್ಚಾದ ನಾಯಕ ರಾಮನಾಥ್ ಕೋವಿಂದ್ ಭಾರತದ ಎರಡನೆಯ ದಲಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಅಂತೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಹತೆಗಳು ಅವರಿಗಿದ್ದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ದಲಿತರು ಎಂಬುದು ಮೊದಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಆಗಿ ನಂತರ ಅವರ ಇನ್ನಿತರೆ ಅರ್ಹತೆಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮೊದಲನೆಯವರು ೧೯೬೭ ರಿಂದ ೨೦೦೨ ರ ವರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಭವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ ಕೆ.ಆರ್.ನಾರಾಯಣನ್. ಇವರು ಭಾರತದ ಹತ್ತನೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಗಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷದ ಜೂನ್ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕೋವಿಂದರ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿ ಎನ್‌ಡಿಎದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ಘೋಷಿಸುವವರೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗದ ಪರಿಚಯ ಇರುವ ಹಲವರು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹೆಸರು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಂದ ನಂತರವೇ ಅವರು ದಲಿತರು ಎಂಬುದು ಜಗಜ್ಜಾಹೀರಾದ್ದು. ನಂತರ ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಚಾರ ಆರಂಭವಾದ ನಂತರವೂ ಅವರೇನೂ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮತ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.

ರಾಮನಾಥ್ ಕೋವಿಂದ್

ಈ ಚುನಾವಣೆಗೂ ಮೊದಲೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಾಗಿ, ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸರ್ವಸಮ್ಮತದ ಆಯ್ಕೆ ಬೇಡ ಎಂದಿದ್ದವು-ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ. ಈ ಕೂಟ ಶರದ್ ಪವಾರ್ ಅಥವಾ ರಾಜಮೋಹನ್ ಗಾಂಧಿಯವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನಾಗಿಸಲು ವಿಚಾರ ನಡೆಸಿದ್ದವು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೀರಾ ಕುಮಾರ್ ಹೆಸರನ್ನು ತೇಲಿ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ತೃಣ ಮೂಲದವರಿಬ್ಬರೂ ಆ ಹೆಸರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮ ಒಮ್ಮತದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದವು. ಎನ್.ಡಿ.ಎ ತನ್ನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಘೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಈ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ ಶರದ್ ಪವಾರ್ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟವು. ದಲಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ದಲಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಸೂಕ್ತ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ದಲಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಮೀರಾ ಕುಮಾರ್ ಲಭ್ಯ ಇದ್ದರು.

ಮೀರಾ ಕುಮಾರ್ ತಮ್ಮ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಚುನಾವಣೆಯು ದಲಿತ vs ದಲಿತ ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು - ತಾವು ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆತು. ಮೀರಾ ಕುಮಾರ್ ತಮ್ಮ ಪ್ರಚಾರದುದ್ದಕ್ಕೂ ಈ ಚುನಾವಣೆ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪಂಪರ್ಷ ಎಂದರು. ಆದರೆ ತಮ್ಮದು ಯಾವ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ತಮ್ಮ ವಿರೋಧಿಗಳಿದ್ದು ಯಾವ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಅವರದೂ ಹೇಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎಂದಾಗಲಿ, ಎನ್‌ಡಿಎ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮೈತ್ರಿಕೂಟದವರು ಎಂದೂ ಅನುಸರಿಸಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಆಗಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತರಲಿ ಇಲ್ಲ.

ನ್ಯಾ. ಸಿ.ಎಸ್. ಕರ್ಣನ್

ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದೂ ಆಯಿತು, ಕೋವಿಂದ್ ಗೆದ್ದು ಆಯಿತು- ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ.

ಕೋವಿಂದ್ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆದರು. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಅವರು ದಲಿತ. ಅವರನ್ನು 'ದಲಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ' ಎಂದು ನೋಡಬೇಕೆ, ದಲಿತರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕರೆ ದಲಿತರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕಂತೆಯೇ? 'ದಲಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ' ದಲಿತರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೇ? ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕೋವಿಂದರ ಆಯ್ಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಿವೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಏನು ಎಂಬುದೂ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಚರ್ಚೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕೋಣ ಬನ್ನಿ.... ಭಾರತದ ಮೊದಲನೆಯ 'ದಲಿತ' ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆರ್.ಕೆ.ನಾರಾಯಣನ್. ನಾರಾಯಣನ್ ಭಾರತದ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರು. ೧೯೮೫, ೧೯೮೯ ಮತ್ತು ೧೯೯೧ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಮೂರು ಸಾರಿ ಲೋಕಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ರಾಜೀವ ಗಾಂಧಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಮಂತ್ರಿ ಆಗಿದ್ದರು. ೧೯೯೨ರಲ್ಲಿ ಉಪ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಗಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ೧೯೯೭ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೯೫% ಮತ ಗಳಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಆದರು. ಈ ಪ್ರಮಾಣದ ಮತಗಳನ್ನಿತ್ತು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ದಾಖಲೆ. ನಿರ್ವಿವಾದಿತವಾಗಿ ಅರ್ಹ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಆಯ್ಕೆ ಆಗಿತ್ತು ಅವರದು.

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆದ ಹೊಸದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಪೀಠದ

ಹೀಗೊಂದು ವಿಚಾರ...

ಕೆ.ಆರ್.ನಾರಾಯಣನ್

ತೀರ್ಮ- Judges case III ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನೇಮಕಾತಿ, ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಪದೋನ್ನತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಅಂತಿಮ ಎಂದುಾಗಿತ್ತು. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಅದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಪೀಠದ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಕುರಿತಾದ ತೀರ್ಮಾನ ಹೊರ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಈ ತೀರ್ಮಾನ ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಂಗ, ಮೂರು ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳು, ಅಣುಶಕ್ತಿ, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿಧಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗದಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರತಿ ಕಡತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳದಿದ್ದಾಗ ಕಡತಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದು ಆ ವರೆಗಿನ ನಡೆದು ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ (established practice) ಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಉಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಮಾಡಿದ ವರ್ಗಾವಣೆಗಳು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಗುಜರಾತಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಕೆ.ಜಿ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ್‌ರಿಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪದೋನ್ನತಿ ನೀಡಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಮೊದಲು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅವರಿಗಿನ್ನೂ ೫೫ ವರ್ಷ ತುಂಬಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಗೆ ನ್ಯಾ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಆಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯ ಆಗಿದ್ದು ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ. ಅಂದ ಹಾಗೆ ನ್ಯಾ|| ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ್‌ರಿಗೆ, ಅವರ ಮಗಳು-ಅಳಿಯ, ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಿತ ಮೂಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ತಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಅಂಟದ ಕಳಂಕ ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಳಂಕ ಬಂದದ್ದೂ ನ್ಯಾ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ. ಅದಂತಿರಲಿ, ನ್ಯಾ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ಪ್ರಕರಣದ ನಂತರ ನಾರಾಯಣನ್ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಹೊರಗೆ ಆಗಲಿ ದಲಿತರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳಿಂದ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಅವರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ಅಷ್ಟೆ ಸತ್ಯ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಅಧಿಕಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅತಂತ್ರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಆದಾಗ, ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ಅಮಾನತ್ತನ್ನು ಇಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದಾಗ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾದವರು ಕ್ಷಮಾ ದಾನಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ. ನಾರಾಯಣನ್ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮೀರಿ ದಲಿತರಿಗಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತನ ನ್ಯಾ|| ಕೆ.ಜಿ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ಮಗನಿಗೆ ಮಾಡಿದ 'ಉಪಕಾರ' ಮಾತ್ರ. ನ್ಯಾ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ದಲಿತ ವಕೀಲ - ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪದೋನ್ನತಿಗೂ ನಾರಾಯಣನ್ ಒತ್ತಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ನೋಡಬೇಕು, ದಲಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಒಬ್ಬ ದಲಿತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದರೆಂದೆ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತದ ಒಂದು ಘಟನೆ ಎಂದೆ?

ನ್ಯಾ|| ಕೆ.ಜಿ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ್

ಈಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದಾರೆ?

ಅಂದ ಹಾಗೆ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಸಂಗತಿಯೊಂದಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಚ್ಛೇದ ೭೨ರಂತೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಮಾಫಿ ಕೊಡಲು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಈಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಕೋವಿಂದರ ಮುಂದೆ ಬರಲಿರುವ ಮೊದಲನೆಯ ಇಂತಹ ಕ್ಷಮಾದಾನದ ಅರ್ಜಿ ನ್ಯಾ. ಕರ್ಣನ್‌ರದ್ದು. ಕರ್ಣನ್ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿಂದನೆಯ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪತ್ತಾದ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಜೇಲನಲ್ಲಿ ಆರು ತಿಂಗಳ ಸೆರೆವಾಸ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸೆಡ್ಡು ಹೊಡೆದು ನಿಂತಾಗಿನಿಂದ ನ್ಯಾ. ಕರ್ಣನ್‌ರ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎರಡು ಬಡ್ಡು ಮತ್ತು ಗುರಾಣಿಗಳೆಂದರೆ ತಾವು ದಲಿತ ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೊರಡಿಸಿದ ಆಜ್ಞೆಗಳೆಲ್ಲ ಎಸ್.ಸಿ.-ಎಸ್.ಟಿ. ಹಿಂಸಾಚಾರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆಯಂತೆ ಅಪರಾಧಿಕ ಕೃತ್ಯಗಳು ಎಂಬುದು. ಇವರ ಕ್ಷಮಾದಾನದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಕೋವಿಂದ್ ಹೇಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಿದ್ದಾರೆ? ತೀರ್ಮಾನ ಏನೆ ಇದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ ಕೊಡಲಿದ್ದಾರೆ? ದೇಶ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ.

ಪೂರ್ವ ನಿಯೋಜನೆ (pre meditation) ಇಲ್ಲದೆ ಆ ಕ್ಷಣದ ಸಿಟ್ಟಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹೊಡೆದಾಟದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸತ್ತರೆ ಅದು ಕೊಲೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ. ಭಾರತೀಯ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೩೦೦ ರಲ್ಲಿರುವ ನಾಲ್ಕನೆ ಅಪರಾಧ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೇ ಪೂರ್ವ ನಿಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಡೆದ ಸೆರೆಹತ್ಯೆಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ. ಇದನ್ನು ಮಿಮಾಂಸಿಸಿ ಬರೆದ ಈ ತೀರ್ಮಾನಂತೆ ಈ ಅಪರಾಧದಂತೆ ತತ್ಕ್ಷಣದ ಹೊಡೆದಾಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಪೂರ್ವ ನಿಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಆ ಕ್ಷಣದ ಸಿಟ್ಟಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಹತ್ಯೆ ಕೊಲೆಯಲ್ಲ.

ಮೊದಲನೆ ನೋಟಸ್ ಜಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ...

ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ, ಸರಿಯಾದ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ, ಸರಿಯಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ನೋಟಸ್ ಕಳಿಸಿದರು - ತಮ್ಮ ವಕೀಲರ ಮುಖಾಂತರ. ಈ ನೋಟಸ್ "ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ, ವಿಳಾಸದಾರ ಹಾಜರಿರುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಶರಾ ಮತ್ತು ಕಾರಣದಿಂದ ಕಣ್ಣನ್ ರವರಿಗೆ ಖುದ್ದಾಗಿ ಜಾರಿ ಆಗದೆ, ವಾಪಸ್ ಬಂದಿತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಉನ್ನಿ ಪರ ವಕೀಲರು ಕಣ್ಣನ್‌ರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂತಹದೇ ನೋಟಸ್ ಕಳಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕೋಲೆ (reminder) ಎಂದು ಕರೆದರು. ಇದು ನೋಟಸ್ ಕೊಡುವ ಸಮಯ ಮುಗಿದಾದ ನಂತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಇದು ವಿಳಾಸದಾರರ ಕೈ ಸೇರಿತು. ನಂತರ ಕಣ್ಣನ್ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಪಾದಿಸಿ ಉನ್ನಿ ಕಲಂ ಗಿರಿಲರಂತೆ ಪ್ರಕರಣ ಹೂಡಿದರು. ಈ ಪ್ರಕರಣ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ ಪರೈವಸನ ಆಯಿತು - ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಂದ. ಶಿಕ್ಷಿತ ಅಪರಾಧಿ ಸೆಶನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪುನರೀಕ್ಷಣಾ ಪಿಟಿಷನ್ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅದು ವಜಾ ಆಯಿತು. ಮುಂದಿನ ಹಂತ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಇಲ್ಲಿ ಆಪಾದಿತ ಕಣ್ಣನ್‌ರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನೋಟಸ್ ಬಗೆಗಿನ ಕಣ್ಣನ್‌ರ ಪ್ರತಿರೋಧ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು, 'ಮೊದಲನೆ ನೋಟಸ್ ಜಾರಿ ಆಗಿಲ್ಲ, ಎರಡನೆ ನೋಟಸ್ ಜಾರಿ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಎರಡನೆಯದ್ದು ಕಾನೂನಿನ ಕಾಲಾವಧಿ ಮುಗಿದಾದ ನಂತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅದರಂತೆ ಹೂಡಿದ ಪ್ರಕರಣ ವಜಾ ಆಗಬೇಕು' ಎಂದಿತು.

ಇಂತಹ ತೀರ್ಮಾನ ಕಣ್ಣನ್ ಪರ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಉನ್ನಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡಿತು. ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಂತೆ ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟ ನೋಟಸ್ ಸರಿಯಾದ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅದು ವಿಳಾಸದಾರರ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅವರು ಹಾಜರಿರದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನೋಟಸ್ ಕಳಿಸಿದವರದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆಂದೇ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ೧೧೪ (ಎಫ್) ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಏನು ಪೂರ್ವಭಾವನೆ ತಾಳಬೇಕು ಎಂದು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಸರಿಯಾದ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ ಅಂಚೆಯಲ್ಲಿನ ಪತ್ರ ವಿಳಾಸದಾರ ಪಡೆಯಲಿ ಬಿಡಲಿ, ಓದಿದಂತೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪೂರ್ವಭಾವನೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮೊದಲ ನೋಟಸ್ ಜಾರಿ ಆಗದೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಏನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗದು ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ. ಈ ಪೂರ್ವ ಭಾವನೆಯಂತೆ ಮೊದಲ ನೋಟಸಿನ ಅಡಕಗಳು ವಿಳಾಸದಾರನಿಗೆ ತಿಳಿದಾಗ ಎರಡನೆ ನೋಟಸ್ ನಗಣ್ಯ ಎಂದೂ ಉಚ್ಚರಿಸಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಆಪಾದಿತರ ಪರ ವಕೀಲರು ಕಾನೂನಿನ ವಾದವೊಂದನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಎರಡನೆ ನೋಟಸ್ ಕಳಿಸಿದ ಕ್ರಮ ಮೊದಲನೆ ನೋಟಸ್ ಜಾರಿ ಆಗದೆ ಇರುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ ಎಂದರು. ಈ ವಾದವನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಪೂರ್ವಭಾವನೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಪಕ್ಷಗಾರರು ಒಪ್ಪುವುದು ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗದು ಎಂದಿತು ಈ ತೀರ್ಮಾನ.

...ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ

ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳು...

ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳು ಎರಡು, ಇಬ್ಬರು ವಾದಿಗಳು ಹೂಡಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದಾವಾ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎರಡು ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಜೋಡಿಸಿ ಒಂದೆ ದಾವಾ ಹೂಡಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ದಾವಾ ವಜಾ ಆಗಬೇಕೆಂದರು ಪ್ರತಿವಾದಿ.

ವಾದಿ ಇಂತಹ ದಾವಾ ಹೂಡಿದ್ದು ಸರಿಯೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದವರೆಗೂ ಬಂದಿತು.

ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಈ ಎರಡೂ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಅವೆರಡೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಎರಡನೆ ಬಾಯ್ಕೋತಿನ ಕರಾರು ಮೊದಲನೆ ಬರಹದ ರೂಪದ ಕರಾರಿನ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗವೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ದಾವಾ ಹೂಡುವಲ್ಲಿ ಏನೂ ಲೋಪ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ. ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇಬ್ಬರು ವಾದಿಗಳು ಒಂದೆ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರೂ ಬಾಧಕ ಏನಿಲ್ಲ ಎಂದಿತು, ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಹಣ ಸಂದಾಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದಿರಲು...

ಪ್ರಕರಣ ಹೂಡಿರುವುದರ ಹಿಂದೆ ದುರುದ್ದೇಶ ಇದ್ದು ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೂಡಿದ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣ ಅದಾಗಿದ್ದರೆ," ಅದು ಪ್ರಕರಣ ರದ್ದುಪಡಿಸಲು ಒಂದು ಕಾರಣ. ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದಾಗಿ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಆರೋಪ ಮತ್ತು ಕಳಂಕದಿಂದಾಗಿ ಸಾಲಕೊಟ್ಟ ತಂದೆ ಮಗ ಪಾರಾದರು. ಆರೋಪ ಸಾಬೀತಾಗಿ ಅವರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಆಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದು ಬೇರೆ ಮಾತು, ಆದರೆ ಕಳಂಕವಂತೂ ಮೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು - ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ.

ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗಿತ್ತು : ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ ತಂದೆ ಮಗ, ರೇಖಾ - ಅಖಲ್ ದಂಪತಿ (ಹೆಸರು ಮರೆಮಾಚಲಾಗಿದೆ) ಮತ್ತು ಅವರ ಮಗನಿಗೆ ಒಟ್ಟು ರೂ. ೯ ಲಕ್ಷದ ಸಾಲ ನೀಡಿದರು- ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ. ಸಾಲದ ತೀರುವಳಿಗೆ ದಂಪತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಗ ಚೆಕ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕರಾರು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆರಡು ಕರಾರುಗಳೂ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಇದ್ದೂ ಸಾಲವೂ ತೀರಲಿಲ್ಲ. ಚೆಕ್‌ಗಳೂ ಮಾನ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಂದೆ-ಮಗ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಲ ಪಡೆದವರ ಮೇಲೆ ಅಖತ ವರ್ಗಾವಣೆ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ಗಿರಿಲರಂತೆ ಪ್ರಕರಣ ಹೂಡಿದರು.

ಇದಾದ ನಂತರ ಈ ಮಹಿಳೆ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ಬಾಸಿಗೆ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಜನ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕೋಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆದು ಬಿಡಿದು ಕೈಯಿಂದ ಗುದ್ದಿ ಈ ಪೈಕಿ ಇಬ್ಬರು ಒಬ್ಬರಾದ ನಂತರ ಒಬ್ಬರು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಎಸಗಿದರು, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೊರಗೆ ನಿಂತು ಕಾವಲು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದರು. ತಾನು ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರು ದೂರು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಈ ಮಹಿಳೆ ಆರೋಪಿಸಿದರು. ಈ ದೂರು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಆಯಿತು. ಪೊಲೀಸರು ಅದರಂತೆ ಪ್ರಥಮ ವರ್ತಮಾನ ವರದಿ ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಮರುದಿನ ಈ ಮಹಿಳೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊರ ಗಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಒಳಗಾಯಗಳ ಪರಿಕ್ಷೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರ.ಪ.ವ. ಪ್ರಕಾರ ಪೊಲೀಸರು ತನಿಖೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಪೊಲೀಸರು ಹೇಳಿಕೆ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದಾಗ "ಈಗಲಾದರೂ ಒಳಗಾಯಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರಿಕ್ಷೆಗೆ ಬರುತ್ತೀರಾ?" ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಆಕೆಯ ಗಂಡ "ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳ ನಂತರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಪರಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲ" ಎಂದರು. ಎಲ್ಲರ ಹೇಳಿಕೆ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಪೊಲೀಸರು ಅಂತಿಮ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ 'ಇಂಥ ಅಪರಾಧ ನಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲ' ಎಂದರು.

ದೂರುದಾರ ಮಹಿಳೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ತಾನೆ ಮುನ್ನಡೆಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣ ದಾಖಲಾಯಿತು.

ಈ ಪ್ರಕರಣದ ರದ್ದತಿಗಾಗಿ ಆಪಾದಿತ ತಂದೆ-ಮಗ ಮತ್ತವರ ಸಂಗಾತಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಏಣಿಯ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗಿಂದ ಮೇಲಿನವರೆಗೆ ಹತ್ತಿ ಬರಬೇಕಾಯಿತು.

ವೃತ್ತಿಪರ ಕೋರ್ಟಿನ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮಧ್ಯಂತರ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಬಾರದು ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಾಗ ಇಂತಹ ಮಧ್ಯಂತರ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸ ಬಾರದೆನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಎಂದಿದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ತೀರ್ಮಾನ. ಇಂತಹ ಆಜ್ಞೆಗಳಿಂದ ಗೊಂದಲ, ಅರಾಜಕತ್ವ ಮತ್ತು ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ. "ಇಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಪೂರ್ವ ನಿದರ್ಶನ (precedent)ಗಳಿಂದ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನಾಗಿರಬೇಕೆ ವಿನಃ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದು," ಎಂದೂ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ಲಹರಿ ಚಳವಳಿಗೆ ಮುಖಪುಟ ಮತ್ತು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ಸಂತಸ ಸಂದರ್ಭದ ಆಚರಣೆಗೆಂದು ಆಗಸ್ಟ್ ೧೮ರ ಸಂಜೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಸೆನೆಟ್ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಮಾರಂಭವೊಂದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆ Lahari Communique ಪುಟ ೩ರಲ್ಲಿದೆ. ತಾವೆಲ್ಲ ಆದರದಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿತರು.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ನಂ. ೮/೩೪೦, ಪ್ರಭಾತ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೆ.ಜಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯
ಮುದ್ರಣ : ಎಂ ಕೆ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ & ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ನಂ. ೩೯೬, ಉಳಿಗಾ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸಂಪಿಗೆ ರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೩. ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ : aravindneglur@gmail.com

KARBIL 01707 / 10 / 1/2009-TC RNI No. KARBIL 2010/64911 ಸಂಪಾದಕರು : ಅರವಿಂದ ಎಂ. ನೆಗಲೂರ

ವಕೀಲರು ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಯಾವುದೇ ಸುದ್ದಿಯ ಮೂಲ ಎಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಮಾನ ಸೃಷ್ಟಿಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ರೂ. ೫೦೦/- ಪಾವತಿಸಬೇಕು. ಈ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಚಂದಾಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ: ಕೆ.ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ ಉಪಚರಣಾಧಿಕಾರಿ/ ಸಿ.ಎಂ. ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಉಪಚರಣಾಧಿಕಾರಿ/ ಅನುಚಿಂಪ್ಪ ೯೯೮೦೦೪೭೭೮೦, anuchengappa@rediffmail.com
ವೇದಿಕೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸೃಷ್ಟಿಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಕೋರಿದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನಿಲ್ಲ.

A Critique of Recent Judgments

In *Abhiram Singh vs C.D. Commachen* (2017) 2 SCC 629 a 7-Judge Bench decided the implication of 'his' in Sec. 123(3) of the Representation of the People Act, 1951-ie, appeal for vote on the basis of 'his' religion, race, caste, community or language. The leading judgement held that 'his' is not confined to the candidate but takes within its sweep appeal by a candidate, his agent or any other person with the consent of the candidate, his agent or the elector. The minority view very convincingly held that 'his' refers only to the candidate or the rival candidate in whose favour an appeal to cast a vote is made or of another against whom an appeal to refrain from voting is made.

It is submitted that the majority opinion does not perhaps take note of the larger vision of life and is rather broadly stated. To presume that religion, race, community, caste, language have no place in public life is arbitrary and unrealistic. The dissent is characterised by compelling logic and runs parallel to the rule of life. It is rightly noticed that the earlier interpretation of 'his' being confined to the candidate was not interfered with or changed by Parliament inspite of several amendments effected to the Act. It is settled that this is an acceptance by Parliament of the Court's interpretation. The minority view has also taken note of the fact that the Constitution does not display an indifference to issues of religion, caste or language which are crucial to maintaining a stable balance in the nation's governance, that there is the constitutional protection of free speech and expression, that the statute does not prohibit discussion pertaining to these matters of constitutional importance and concern to voters, matters which are not denied a position in the public space.

In *Krishna Kumar Singh vs. State of Bihar* (2017)3 SCC 1 the same 7- Judge Bench decided issues of seminal importance regarding Ordinances. The majority judgement held that: Laying an Ordinance before the legislature was a mandatory constitutional obligation; an Ordinance not placed before the legislature cannot have the same force and effect as a law enacted and would be of no consequence whatsoever; repromulgation of Ordinance is constitutionally impermissible, an effort to overreach the legislature and amounting to a fraud on the Constitution in the instant case; satisfaction of the President/Governor is not absolutely immune from judicial review, the Court can examine whether satisfaction is based on

relevant material, though sufficiency of the material is not for the Court, only where the Court finds that the exercise of power is based on extraneous grounds and amounts to no satisfaction at all that interference may be warranted in a rare case.

In a powerful dissent, it was opined that the majority view was based on a textual reading, that laying of the Ordinance before the legislature is not mandatory, the legal position than an Ordinance would not have the force of law cannot depend on a future uncertain event, on the action taken by the Executive and that it is not known when it ceases to be law because of non-laying, that there can be no universal or blanket prohibition against repromulgation and it is not perse a fraud on the Constitution for there could be contingencies requiring repromulgation which, of course, cannot be mechanical and should be rare. The minority view is more pragmatic and appeals to logic and reason.

The majority judgement when it deals with judicial review of the satisfaction of the President/Governor in promulgating Ordinances lays great store by the tests regarding exercise of executive power. But these are not the tests for judicial review of exercise of legislative power. The majority view appears to have overlooked this. This is a conundrum. It leaves many questions unanswered. Repeated repromulgation of Ordinances is undoubtedly bad. But would even one or two repromulgations necessitated by some contingencies make it unconstitutional? To take a textual and short sighted view of the Fundamental Charter is impermissible and self defeating.

The minority opinions remind us with a strange poignancy that politics and legislation are not matters of inflexible principles or unattainable ideals. Politics, as John Morley has keenly remarked 'is a field where action is one long second best and where the choice constantly

Perspective

V. Sudhish Pai

vsudhishpai@gmail.com

Ordinances lays great store by the tests regarding exercise of executive power. But these are not the tests for judicial review of exercise of legislative power.

The majority view appears to

have overlooked this. This is a conundrum. It leaves many questions unanswered. Repeated repromulgation of Ordinances is undoubtedly bad. But would even one or two repromulgations necessitated by some contingencies make it unconstitutional? To take a textual and short sighted view of the Fundamental Charter is impermissible and self defeating.

The minority opinions remind us with a strange poignancy that politics and legislation are not matters of inflexible principles or unattainable ideals. Politics, as John Morley has keenly remarked 'is a field where action is one long second best and where the choice constantly

...correct DoB...

defendants merely appeared and others remained ex parte.

The trial Court framed as many as four issues, none pertained to the point of limitation.

The trial Court having come to the conclusion that the plaintiff failed to establish is correct date of birth dismissed the suit. The Court also held the suit to be barred by the law of limitation.

Aggrieved plaintiff approached the High Court by filing first appeal.

The appellant contended that the trial Court did not appreciate one of the documents filed before it, namely, the marriage invitation card of his parents. He further said according to this document, his parents' marriage were married on 21.06.1956, therefore he could not have born on 21.09.1956 in a span of three months. He further appealed that his date of birth issued by the appropriate authority has not been looked into by the trial Court.

The Court examined the reasoning of the trial Court. The trial Court had reasoned that the suit is barred by the law of limitation and that the date of birth certificate issued by the Municipality was based on an order the plaintiff had obtained from the Court of Magistrate in C.Misc.No.150/2008. The Court had further said that according to the plaint averment the plaintiff had come to know of his date of birth in 2008 but had filed the suit on 30.01.2013. Noticing this the High Court endorsed the view of the trial Court that the suit on the date of its filing was barred by the law of limitation. "The suit is not maintainable in view of the provisions of Article 58 of the Indian Limitation Act, 1963", ruled the High Court. "Article 58 of the Limitation Act provides three years limitation to file a suit for any declaration from the date when the right to sue first accrues", reasoned the Court to dismiss appeal.

Pak SC ousts PM Shariff...

before the Court, it was alleged that Sharif has suppressed his investment in a foreign company. Ruling on the allegation, the Court said, "It is hereby declared that having failed to disclose his un-withdrawn receivables constituting assets from Capital FZE Jebel Ali, UAE in his nomination papers filed for the General Elections held in 2013 in terms of Section 12(2)(f) of the Representation of the People Act, 1976 (ROPA), and having furnished a false declaration under solemn affirmation respondent No. 1 Mian Muhammad Nawaz Sharif is not honest in terms of Section 99(f) of ROPA and Article 62(1)(f) of the Constitution of the Islamic Republic of Pakistan, 1973 and therefore he is disqualified to be a Member of the Majlis-e-Shoora (Parliament)."

The Court also directed to set up an accountability Court to which the Joint Investigation Team (JIT) shall submit all its findings. Earlier the Court had set up JIT to probe into financial dealings of top political leaders of the country leaked in Panama Papers. The accountability Court shall deal with these probe findings ruled the bench. One of the judges of the bench would oversee the proceedings before the accountability Court, said the judgment.

Directors' liability for company's failure to honour cheque

The Supreme Court exercising appellate jurisdiction was examining the correctness of an order passed by Punjab and Haryana High Court in refusing to exercise power under Sec. 482 of the Code of Criminal Procedure to quash the proceedings against a director who was made co accused with a company which had defaulted in honouring cheque.

It was the case of this former director that at any of the relevant point of time, namely, on the date of issuing cheques by the company, when the cheques were presented to company's bank for encashment, on the date when they were dishonoured, when the notice was got issued by the drawee, was he the director of the company. He further said that he had resigned much before the dates on which the cheques were issued and this fact was evident from Form No.32 submitted to the Registrar of the Companies. He therefore, pleaded that he could not have been proceeded against by the trial Magistrate holding him vicariously liable.

The respondents argued that the director in question had in fact issued certain cheques towards discharge of dues of the company. They were not presented for encashment. Thereafter

the director resigned from the Company. The Company issued fresh cheques towards discharge of the same liability and to replace the earlier cheques. On this count, they defended the action against the former director and supported the order of the High Court.

The Court having given thoughtful consideration to the rival arguments framed a question for determination, namely, "whether the role of the appellant in the capacity of erstwhile director of the defaulter company makes him vicariously liable for the activities of the defaulter company as defined under Section 141 of the Act?"

Then the Court went on to examine many of its previous decided cases including the one in *Girdhar Lal Gupta* to understand and to know the meaning of the phrase, 'person in charge of business' in respect of a company. It also examined the nature of liability under Sec. 141 of the Act and whether it should receive liberal interpretation or strict interpretation.

The Court ruled that mere statement in the memorandum of complaint that a director is also liable alongwith the company is not sufficient to make him vicariously liable. The complaint should make further averment on the nature of the role played by accused director in commission of offence. "To fasten vicarious liability under Section 141 of the Act on a person, the law is well settled by this Court in a catena of cases that the complainant should specifically show as to how and in what manner the accused was responsible", ruled the Court making certain averment mandatory in the complaint.

The Court dealing with what Magistrates trying cases filed for offence under Sec. 138 of NI Act are required to do before issuing summons, said, "Before summoning an accused under Sec. 138 of the Act, the Magistrate is expected to examine the nature of allegations made in the complaint and evidence both oral and documentary in support thereof and then to proceed further ..."

The Court apex Court also found fault with the High Court in not quashing the complaint saying "The Superior Courts should maintain purity in the administration of Justice and should not allow abuse of the process of Court. Looking at the facts of the present case in the light of settled principles of law, we are of the view that this is a fit case for quashing the complaint".

LAHARI ADVOCATES FORUM

*Cordially invites you to the
Inauguration of its Tri-decennial celebrations
on Friday, 18th August, 2017 at 5 p.m.*

Mr. Justice N. Santosh Hegde

Former Judge, Supreme Court of India &
Former Lokayukta, Karnataka
has consented to be the Chief Guest

Mr. V. N. Murthy

Chairman, Tri-decennial Celebration Committee
will preside

Venue: Senate Hall, Central College, Bangalore

R. G. Chowhan
Secretary

P Anu Chengappa
President

High Tea: 4.30 p.m.

PROGRAMME

- Invocation
- Welcome Address
- Lighting of the lamp
- Summary of the Lahari movement since its inception
- A brief note on the 'Communique' & 'Samvada'
- Power point presentation on the legends of the Karnataka Bar
- Address by the Chief Guest
- Presidential remarks
- Vote of Thanks
- Cultural programme

To

BOOK-POST

A Critique...

lies between two blunders' and legislation under our democratic way of life and the federal system of Government requires compromise between the desires of each individual and group and those around them.

Multiple judgements in such matters demonstrate the application of the various judges and are welcome. Many a time in such cases nothing can be settled and final. The dissenting views appeal to the brooding spirit of the law and the intelligence of the future. This is quite heartening particularly in the final court.

J | B. Manohar retired as a Judge of High Court of Karnataka on 19-07-2017.

Obituary

We regret to inform the sad demise

- On 07-07-2017 Varalakshmi, Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 10-07-2017 B. Bhavanishankar Rao (88), Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 15-07-2017 an AAB Staffer Narasimhamurthy (53) died in a road accident.
- On 17-07-2017 H.P. Vishwanath, Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 19-07-2017 B.K. Janardhan, Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 24-07-2017 S.S. Veeresh Kumar, (43) Advocate, passed away at Bengaluru.

Printed & Published by : Lahari Advocates Forum, Bangalore

Printed at : Vee Kay Printers & Publishers, # 396, Ooliga Complex, Sampige Road, Malleshwaram, Bangalore-560 003.

Published at : # 8/340, Prabhat Complex, K.G. Road, Bangalore-560 009

Editor : Aravind. M. Neglur.

aravindneglur@gmail.com

RNI No. KARBIL 2010/64911